

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quæ Episcopis ad exercendam disciplinam a Synoso Tridentina permissa
& concessa sint. cap.iiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

tra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioqui absque illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia suaverit, terminetur 2.

Quomodo clerici ob scelera sua curie seculari iam sint tradendi. CAP. III.

Um verò tam grauiam nonnunquam sint delicta ab ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem è sacris ordinibus deponendæ, & tunc sint tradendæ seculari; in quo secundum sacros canones 2, certus Episcoporum numerus requiritur: quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio curatur: si quãdo autem interuenire possent, eorum sententia intermitteretur, propterea sancta Tridentina synodus statuit, & decreuit 3. Episcopo per se, seu illic vicarium in spiritualibus generalem contra clericum in sacris etiã presbyteratus ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, necnon verbalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem, atque inuoluntariam degradationem ab ipsis ordinibus, & gradibus ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum presentia in numero à canonibus definita requiritur, etiam absque illis procedere liceat: ad quos tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, vsu mitræ, & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate, aut diocesi reperiri, & commode interessè possint; alioquin aliis personis in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graues, ac scientia commendabiles existant 4.

Quæ Episcopo ad exercendam disciplinam à Synodo Tridentina permissa et concessa sint. CAP. IIII.

Et quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, vt nonnulli eiusmodi gratias extorqueant per quas potest illis Episcoporum iusta seueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit, vt mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modo ipsum impunitum sit, verum etiã alterius delicti

a D. sess. 13. cap. 3.

b Concil. Carthag. 2. can. 10. c. suggesto. 3. q. 8. c. vlt. et omnibus aliis. 11. q. 7. c. degradatio de poen. in 6. Degradatio sacris ministeriis quomodo iam fieri debeat. c. d. sess. 13. cap. 4.

d Cõc. Trident. sess. 13. de refor. cap. 4.

Mendacium valde Deo displicet. Exod. 23. Leuit. 19. Proverb. 6. 8. 10. 11. 19. psal. 5. Apoca. 22.

A a a iij veniam

a d. sess. cap. 5.
Ad quem per-
tinet cognos-
cere super ab-
solutione cri-
minis à reo
impetrata.

b c. super lite-
ris. c. cum dile-
cta. de rescript.
c. c. sunt non-
nulli. 2. q. 7.

Materia subdi-
torum corrupto-
rum aduersus
Episcopum suum
d. d. sess. cap. 6.

Quid Prela-
torum signis red-
dat in punien-
dia subditorum
delictis.

Quas ob cau-
sas Episcopus
citari vel mo-
neri possit.

c. accusatio. 1.
et 2. c. testes. 2.
q. 7. c. vlt. 2. q. 4.

Testes contra E-
piscopum quales
esse debeant.

f. d. sess. cap. 7.
g. d. sess. 13. c. 8.

Causa Episco-
porum à Pon-
tificis cognosci
& terminari
debet.

Inferiores Prae-
lati ad corrigē-
dum suorum
subditorum ex-
cessus etiā dili-
genter & pru-
denter intēde-
re debent.

veniam impetret mentienti; idcirco sancta Tridentina Synodus statuit, & decreuit^a: Episcopus apostolicam suam residens de surreptione & obreptione petitiæ, quæ super absolutione alicuius publici criminis vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissionem poenæ, ad quam criminofus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus etiam summarie cognoscatur; ipsamque gratiam, postquam per falsi nominem, aut veri taciturnitatem obtentam esse legitur constiterit, non admittat^b.

Quoniam verò subditi Episcopo, tametsi inculpato fuerint, magnopere tamen eum odiffic^c, & inquam iniuria affecti sint, falsa illi crimina obreptione-
lent, vt quoquo pacto possint, ei molestiam excubant
cuius vexationis timor plerumque illum ad inop-
da, & puniendâ eorum delicta segeniorem reddunt
co ne is magno suo, & ecclesiæ incommodo gregem
creditum relinquere, ac non sine Episcopalis digni-
tate diminutione vagari cogatur, ita eadem Tridentina Syn-
odus statuit, & decreuit^d: Episcopus nisi ob causam
ex qua deponendus, siue priuandus veniret, etiam ad
officio, aut per inquisitionem, seu denuntiationem, vel
accusationem, siue alio quouis modo procedatur, non
personaliter compareat, nequaquam citetur, vel in-
neatur. Testes in causa criminali ad informationem
iudicia, seu alias in causa principali contra Episcopum
nisi contestes, & bonæ conuersationis, exstimationis
& famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate,
aut cupiditate aliquid deposuerint, grauius puni-
mulctentur^e. Causæ Episcoporum cum pro criminali
obieccti qualitate comparere debeant, coram Pontifice
Max. referantur, ac per ipsum terminentur^f.

Ceterum hæc cura, & sollicitudo regendi, & corrigendi clericos in vitæ, ac morum honestate non solum Episcopis incumbit, verum etiam alij ecclesiasticis Prelatis ad corrigendum subditorum excessus prædicari, ac diligenter intendere debent, & nemo secularis Prelatus cuiusvis priuilegij prætextu turus censetur, minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam

hæc a Sede Apostolica Delegato, secundum canonicas sanctiones, visitari, puniri, & corrigi valeat; ut mox infra latius dicitur.

Anno privilegio exemptionis Canonici & alij clerici disciplinam a se datus arcere possint.

CAP. V.

Quoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione, & exemptionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur, statuit, & decrevit SS. Tridentina Synodus, ut omnes Prelati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus clericus per huius sanctæ Synodi statuta, cuiusvis privilegij prætextu tutus censeatur, quò minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in ecclesiis suis resederint, quoscumque seculares clericos, qualitercumque exemptos, qui aliàs suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tanquam ad hoc Apostolicæ Sedis Delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant, quibus etiam exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiiis, quæ tantum suos obligent auctores, ipsi clericis, ac eorum confanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibilibet ipsorum exemptorum contemplatione, minime suffragantibus.

Capitula autem cathedralium, & aliarum maiorum cathedralium, illorumque personæ nullis quoque exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quò minus à suis Episcopis, & aliis maioribus Prelatis per se ipsos solos, vel illis quibus sibi videbitur, adiunctis, iuxta canonicas sanctiones toties quoties opus erit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica possint & valeant.

A a a iij

Quan-

a Concil. Trid. sess. 6. de refor. cap. 3.

*Exemptionum utilitas.
b concil. Trid. sess. 24. de refor. cap. 11.
c sess. 24. de refor. cap. 4.
Nullus clericus à Prelati sui iurisdictione exemptus censendus est.
d c. irrefragabili. de officio ordinari.*

Capitula cathedralium à suis Episcopis visitari & corrigi possunt.

d Concil. Trid. sess. 6. de refor. cap. 4.